

Inspraakbundel

**Zienswijze op ontwerp-projectbesluit en ontwerpbesluiten
Hoogspanningsstation Farmsum**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZE:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijze.....	7
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijze	8
Zienswijze 202505379	9

Woord vooraf

Van vrijdag 31 oktober 2025 tot en met donderdag 11 december 2025 lag voor het project Hoogspanningsstation Farmsum het ontwerp-projectbesluit en de eerste ontwerpbesluiten ter inzage. In deze periode kon u hierop reageren.

Wat gaat er gebeuren?

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG), TenneT en Enexis zijn van plan om een nieuw 220kV/110kV-hoogspannings- en 20kV-middenspanningsstation in of nabij Delfzijl te realiseren. Het 220kV-hoogspanningsstation moet verbonden worden met het bestaande 220kV-hoogspanningsnet. Dit betekent dat er onder andere een verbinding gemaakt moet worden tussen het nieuw te bouwen station en de bestaande bovengrondse 220kV-hoogspanningsverbinding tussen Weiwerd en Schildmeer. Op de beoogde locatie is op dit moment een zonnepark gevestigd. Onderdeel van dit project is de verplaatsing van het zonnepark naar het nabijgelegen slibdepot ten zuiden van de N992.

Waarom is dit project nodig?

Er wordt verwacht dat het aantal bedrijven in de regio van Delfzijl groeit in de komende decennia en dat bestaande bedrijven verduurzamen. Dit gaat gepaard met een grote groei van de energiebehoefte. De huidige 220kV- en 110kV-hoogspanningsstations van TenneT en het 20kV-middenspanningsstation van Enexis hebben onvoldoende capaciteit om aan de toenemende energiebehoefte te voldoen. Met dit nieuwe hoogspanningsstation kunnen de netbeheerders de leveringszekerheid van (duurzame) energie in de regio beter waarborgen en voorzien de netbeheerders in een regionale behoefte ten aanzien van de energievoorziening.

Wat is een ontwerp-projectbesluit?

Het ontwerp-projectbesluit beschrijft hoe het project eruit gaat zien en welke maatregelen en voorzieningen voor de fysieke leefomgeving worden genomen om het project te realiseren. Bovendien beschrijft het hoe de participatie is verlopen in de vorige fasen van de procedure.

Ook lag het eerste deel van de ontwerpbesluiten die nodig zijn om het project te kunnen realiseren ter inzage. Op deze documenten kon u reageren met een zienswijze.

Inloopbijeenkomst

U was welkom bij de inloopbijeenkomst die het Ministerie van KGG organiseerde, samen met TenneT en Enexis. U kon daar uw vragen stellen. Er was geen plenaire presentatie. De bijeenkomst was op dinsdag 25 november 2025 in Theater & Congrescentrum de Molenberg, Molenberg 11, 9934 CG Delfzijl.

Zienswijze

Op het ontwerpbesluit is binnen de reactietermijn in totaal 1 zienswijze binnengekomen. De zienswijze is integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.rvo.nl/farmsum.

Wat gebeurt er hierna?

De ontvangen reacties worden meegewogen bij het nemen van de definitieve besluiten. Wanneer u niet middels een zienswijze reageerde op het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpbesluiten, kunt u later alleen in beroep gaan bij de rechter als de vastgestelde projectbesluiten tegen uw belangen ingaan.

Wilt u meer weten?

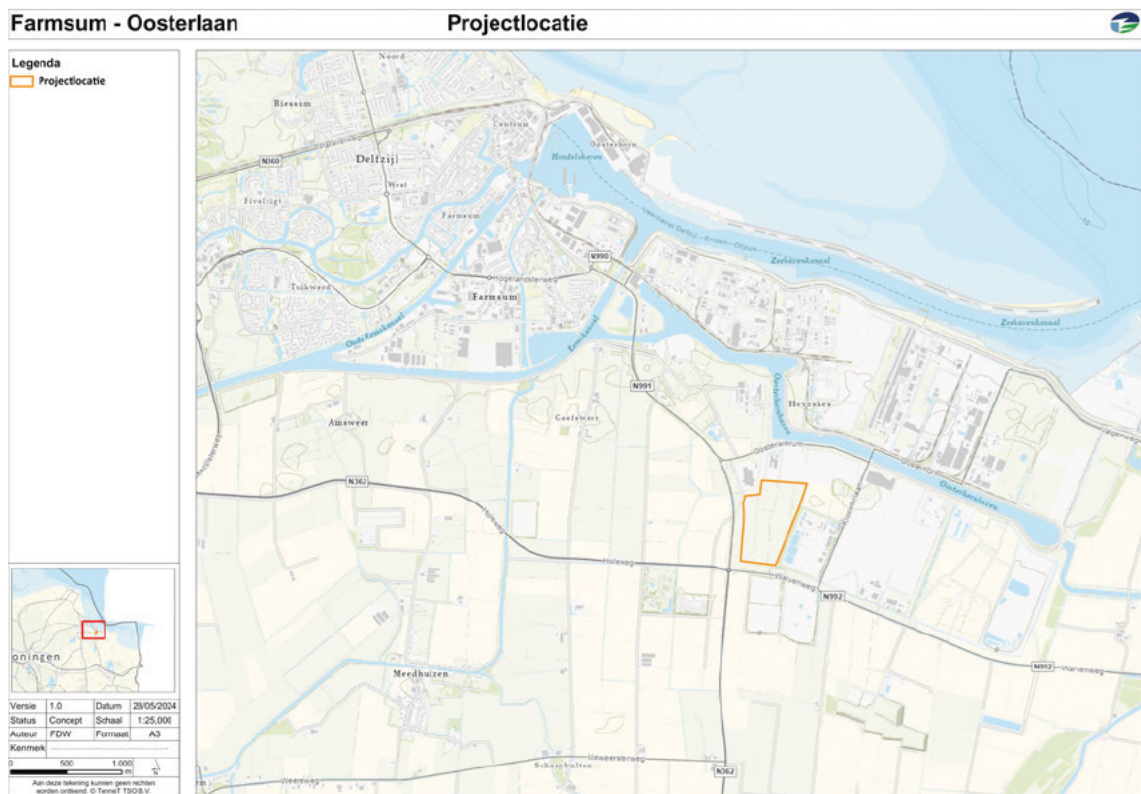
Meer informatie over Hoogspanningsstation Farmsum en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/farmsum en www.tennet.eu/farmsum. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 088 042 47 47.

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp-projectbesluit en ontwerpbesluiten Hoogspanningsstation Farmsum, Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Van vrijdag 31 oktober 2025 tot en met donderdag 11 december 2025 liggen voor het project Hoogspanningsstation Farmsum het ontwerp-projectbesluit en de eerste ontwerpbesluiten ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Wat gaat er gebeuren?

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG), TenneT en Enexis zijn van plan om een nieuw 220kV/110kV-hoogspannings- en 20kV-middenspanningsstation in of nabij Delfzijl te realiseren. Het 220kV-hoogspanningsstation moet verbonden worden met het bestaande 220kV-hoogspanningsnet. Dit betekent dat er onder andere een verbinding gemaakt moet worden tussen het nieuw te bouwen station en de bestaande bovengrondse 220kV-hoogspanningsverbinding tussen Weiwerd en Schildmeer. Op de beoogde locatie is op dit moment een zonnepark gevestigd. Onderdeel van dit project is de verplaatsing van het zonnepark naar het nabijgelegen slibdepot ten zuiden van de N992.

Waarom is dit project nodig?

Er wordt verwacht dat het aantal bedrijven in de regio van Delfzijl groeit in de komende decennia en dat bestaande bedrijven verduurzamen. Dit gaat gepaard met een grote groei van de energiebehoefte. De huidige 220kV- en 110kV-hoogspanningsstations van TenneT en het 20kV-middenspanningsstation van Enexis hebben onvoldoende capaciteit om aan de toenemende energiebehoefte te voldoen. Met dit nieuwe hoogspanningsstation kunnen de netbeheerders de leveringszekerheid van (duurzame) energie in de regio beter waarborgen en voorzien de netbeheerders in een regionale behoefte ten aanzien van de energievoorziening.

Wat is een ontwerp-projectbesluit?

Het ontwerp-projectbesluit beschrijft hoe het project eruit gaat zien en welke maatregelen en voorzieningen voor de fysieke leefomgeving worden genomen om het project te realiseren. Bovendien beschrijft het hoe de participatie is verlopen in de vorige fasen van de procedure.

Ook ligt het eerste deel van de ontwerpbesluiten die nodig zijn om het project te kunnen realiseren ter inzage. Op deze documenten kunt u reageren met een zienswijze.

Na de terinzagelegging (zes weken) worden de ingediende zienswijzen beantwoord in een Nota van Antwoord. Vervolgens wordt het definitieve projectbesluit vastgesteld.

Inloopbijeenkomst

U bent welkom bij de inloopbijeenkomst die het Ministerie van KGG organiseert, samen met TenneT en Enexis. U kunt daar uw vragen stellen. Er is geen plenaire presentatie. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19:00 en 21:00 uur.

De bijeenkomst is op:

- Dinsdag 25 november 2025 in Theater & Congrescentrum de Molenberg, Molenberg 11, 9934 CG Delfzijl.

Bij de inloopbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Ook kunt u uw vragen stellen aan medewerkers van TenneT, Enexis en het Ministerie van KGG.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

U kunt van vrijdag 31 oktober 2025 tot en met donderdag 11 december 2025 reageren op het ontwerp-projectbesluit en de eerste ontwerpbesluiten. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u deze documenten bekijken op www.rvo.nl/farmsum.

U kunt op meerdere manieren een zienswijze indienen.

- Bij voorkeur digitaal via de website www.rvo.nl/farmsum.
- Per post:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsstation Farmsum
Postbus 111
9200 AC Drachten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangst-bevestiging sturen.
- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. Ook kunt u op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 088 042 47 47.

Wat gebeurt er hierna?

De ontvangen reacties worden meegewogen bij het nemen van de definitieve besluiten. Wanneer u niet middels een zienswijze reageert op het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpbesluiten, kunt u later alleen in beroep gaan bij de rechter als de vastgestelde projectbesluiten tegen uw belangen ingaan.

Heeft u hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Niet iedereen is even handig met computers. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid. Deze informatiepunten vindt u in de bibliotheken. U kunt er makkelijk binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld voor het op de computer bekijken van documenten die bij dit project horen. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Hoogspanningsstation Farmsum en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/farmsum en www.tennet.eu/farmsum. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 088 042 47 47.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijze

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijze is opgenomen vanaf pagina 9.

Zienswijze op ontwerp-projectbesluit en ontwerpbesluiten Hoogspanningsstation Farmsum

Registratienummer	Zienswijzenummer
202505379	202505379

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijze

Zienswijze op ontwerp-projectbesluit en ontwerpbesluiten Hoogspanningsstation Farmsum

Zienswijzenummer	Organisatie
202505379	Univé Rechtsbijstand, ASSEN

Verzonden: 12/9/2025 9:40:13 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Hoogspanningsstation Farmsum - ontwerpbesluit
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Jan Bommerstraat
Huisnummer: 6
Postcode: 9402 NR
Woonplaats: Assen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Gemachtigde
(Mede) namens: [REDACTED]
Organisatie: Univé Rechtshulp

Uw zienswijze/reactie:

zie bijlage

107354175_11214534_11330463_Zienswijze [REDACTED].pdf

Ons kenmerk: 627/11049081

VOLMACHT

Ondergetekende,

Naam

:

Voorletters

:

Geboortedatum

:

Geboorteplaats

:

Adres

:

Postcode en woonplaats

:

machtigt hierbij [REDACTED] met het recht van substitutie -, jurist bij Univé Rechtshulp, Postbus 557, 9400 AN te Assen, om de belangen te behartigen van ondergetekende, informatie op te vragen en alle rechtshandelingen- in de eest ruime zin van het woord- te verrichten, waaronder het indienen van Zienswijze inzake het ontwerp-projectbesluit HSS Farmsum

[REDACTED]

(Plaats)

[REDACTED]

(Datum)

[REDACTED]

(Handtekening)

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Hoogspanningsstation Farmsum
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Contactpersoon

[REDACTED]

Datum 8 december 2025
Ons kenmerk 1376/11330463

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-projectbesluit HSS Farmsum

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënte, mevrouw [REDACTED], h.o.d.n. [REDACTED], gevestigd te [REDACTED] en feitelijk zaak doende te [REDACTED], doe ik u haar zienwijze toekomen op het ontwerp-projectbesluit HSS Farmsum.

Deze zienswijze richt zich op het algemeen belang van de omgeving en haar bewoners/grondeigenaren waaronder cliënte.

Hoogspanningsstation Farmsum

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) wil tezamen met TenneT en Enexis in de Gemeente Eemdelta een nieuw 220/110kV hoogspannings- en 20kV middenspanningsstation realiseren. Het doel daarvan is om de leveringszekerheid van duurzame energie in de provincie Groningen beter te waarborgen.

Landbouwpercelen van cliënte

De landbouwpercelen van cliënte liggen binnen het projectgebied. Cliënte heeft uiteraard begrip voor het publieke belang van de aanleg van de HSS Farmsum.

Voorafgaand overleg

Cliënte heeft voorafgaand aan dit ontwerp-projectbesluit gesproken met verschillende vertegenwoordigers van de initiatiefnemers, waaronder TenneT gesprekken gevoerd en gecommuniceerd.

De communicatie vond plaats omdat de belangen van cliënte onevenredig zwaar worden geschaad door een voorgenomen bouw van wederom en hoogspanningsmast op haar perceel. Cliënte is niet tegen de aanleg van de HSS Farmsum. Zij kan zich er niet mee verenigen dat als gevolg van de aanleg van HSS Farmsum wederom een hoogspanningsmast op een van haar landbouwpercelen wordt opgericht.

Het overleg heeft tot niets geresulteerd. Het is cliënte duidelijk geworden dat er een tracé is gekozen, zonder enig overleg met haar en dat daarvan niet wordt afgeweken ondanks redelijke en plausibele argumenten van cliënte. Er is een trein in werking gesteld die kostte wat het kost doordendert. Het ontwerp-projectbesluit geeft daar ook weer blijk van door het tracé als vaststaand feit te presenteren.

Oprichten van de hoogspanningsmast op het perceel van cliënte is niet noodzakelijk

Het oprichten van de hoogspanningsmast op het terrein van cliënte is helemaal niet nodig en bovendien ook niet wenselijk nu er een minder ingrijpend alternatief voor handen is, het plaatsen van de hoogspanningsmast op een plaats die voor geen van de bewoners/eigenaren/grondgebruikers belastend is nl het plaatsen van de hoogspanningsmast op het perceel kadastraal bekend [REDACTED] sectie [REDACTED] staande en gelegen aan de [REDACTED]

Voorgenomen tracé is niet het minst bezwarend

In het ontwerp-projectbesluit wordt niet aangegeven of het voorgenomen tracé het minst bezwarend is voor de eigenaren en gebruikers van de percelen waarover of waarin de leidingen of masten worden geplaatst. Dit is in het geval van cliënte niet het geval, daar is een minder bezwarend tracé beschikbaar en uit te realiseren.

Waarschijnlijk is het voorgenomen tracé het eenvoudigst te realiseren maar daarbij wordt onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de perceeleigenaren/grondgebruikers. Iedere reële voorgestelde wijzigingen/voorstellen zijn in het geval van cliënte op voorhand afgewezen. De ruimte voor participatie en eigen inbreng binnen het proces was zeer gering tot nihil. Daarmee wordt aan de zwaardere belangen van cliënte voorbijgegaan terwijl er een minder verstrekkend alternatief voorhanden is.

Keuze voor het tracé en het indienen van het ontwerp-projectplan al gemaakt voordat er consent van de grondeigenaren is.

In het ontwerp projectplan wordt het tracé als vaststaand feit gepresenteerd terwijl de discussie met cliënte nog gaande is daar gewoon aan voorbij wordt gegaan. Op deze wijze moet cliënte er kennelijk maar vanuit gaan dat het feit dat er een nieuwe mast op haar perceel wordt geplaatst een mededing is waartegen zij niets in te brengen heeft. Dit terwijl het plaatsen van een mast op

haar perceel een ernstige inbreuk op het eigendomsrecht van cliënte betekent.

Onnodige inbreuk op het eigendomsrecht van cliënte

Door het tracé te handhaven terwijl er een minder ingrijpende maatregel voorhanden ligt is het plaatsen van de hoogspanningsmast op het perceel van cliënte een onnodige inbreuk op het eigendomsrecht van cliënte, en daarmee juridisch niet houdbaar.

Het voortraject heeft onzorgvuldig plaatsgevonden

Met cliënte heeft er geen gericht een zorgvuldig vooroverleg plaatsgevonden over de positionering van de nieuwe mast op haar perceel en de toelichting over de noodzaak daarvan.

Met medewerkers van TenneT vond een gesprek plaats over het voorgenomen traject. In dat gesprek is expliciet gesproken over een alternatief traject zonder dat er een extra geplande mast op haar perceel zou behoeven te worden geplaatst. Er is besproken dat de al op haar perceel bestaande mast verplaatst zou worden over een op dat perceel aanwezige sloot waardoor de geplande nieuwe mast op haar perceel zou komen te vervallen.

De op haar perceel geplande extra mast is helemaal niet nodig omdat er een reël en uitvoerbaar alternatief is dat met cliënte ook is besproken doch waarop men geen gevolg heeft willen geven zonder enige opgaaft van redenen.

De op het perceel van cliënte geplande mast kan op een alternatieve locatie worden geplaatst namelijk op het adres [REDACTED] kadastraal nummer [REDACTED] sectie [REDACTED]

Hoewel er een alternatieve locatie is besproken die voor cliënte maar ook de omwonenden het minst bezwarend is, is dit alternatief nimmer serieus in overweging genomen. Dit terwijl het plaatsen van de mast op de door cliënte aangegeven alternatieve locatie een reël en haalbaar alternatief is dat nauwelijks kostenverhogend werkt.

De recent ontvangen toelichting waarom er niet aan het aangedragen alternatief is meegewerkt overtuigen geenszins en zijn bovendien feitelijk niet juist.

Het voortraject in aanloop naar het ontwerp-projectplan heeft onzorgvuldig plaatsgevonden. Het voorgenomen tracé rechtvaardigt de plaatsing van de voorgenomen mast op het perceel van cliënte niet. Het plan moet dus met inachtneming van hetgeen cliënte aandraagt aangepast worden.

Onvoldoende rekenschap gehouden met de zwaarwegende belangen van cliënte

Door bewust te kiezen voor de voor cliënte meest bezwarende wijze waarop het tracé wordt uitgevoerd is onvoldoende rekenschap gehouden met de zwaarwegende belangen van cliënte.

Cliënte heeft al een mast op een van haar percelen en ondervindt daar in het gebruik van haar land en de exploitatie van haar bedrijf heel veel hinder van en lijdt daar ook veel schade door. Cliënte wil natuurlijk niet nog een mast op haar perceel en daarvan dezelfde hinder en schade ervaren die zij nu van de al op haar perceel geplaatste mast ondervindt. Dit is bovendien ook helemaal niet nodig aangezien er een ander reëel alternatief voorhanden is.

Participatie

Cliënte heeft tijdens de voorbereiding zienswijze ingediend over de voorgenomen locatie van de nieuwe mast op haar perceel. Cliënte heeft toen aangegeven dat de voorgenomen nieuwe mast niet op haar perceel hoeft te worden geplaatst en daarover is ook gesproken. Met de bezwaren van cliënte is feitelijk niets, met uitzondering van het bieden van een luisterend oor, gedaan.

Van enige participatie of inspraak over zaken die haar belang direct raken is naar de mening van cliënte geen sprake geweest. Het is een louter formele aangelegenheid geweest. Het traject stond vast en aan cliënte is botweg medegedeeld dat zij weer een mast op haar perceel krijgt in het kader van het algemeen belang zonder op enigerlei wijze rekenschap te houden met haar belangen.

Cliënte heeft ook nauwelijks enige toelichting mogen ontvangen waarom de geplande mast niet op de alternatieve locatie geplaatst kan worden. Dit laatste klemmt temeer nu het alternatief dat door cliënte is aangeboden technisch haalbaar is en niet kostenverhogend is.

Dit alles maakt dat cliënte niet tot nauwelijks serieus genomen is terwijl zij op goede gronden bezwaren heeft tegen de plaatsing van de voorgenomen mast op haar perceel die niet daar niet geplaatst behoeft te worden.

Gevolgen voor cliënte

Eerder in de zienswijzen is er al aangegeven dat cliënte onevenredig veel nadeel ondervindt van de plaatsing van een nieuwe mast op de voorgenomen locatie op haar perceel.

Cliënte exploiteert een agrarisch bedrijf onder de naam [REDACTED] Cliënte gebruikt haar grond, waaronder het perceel waarop de geplande mast komt, voor de teelt van diverse gewassen. Zij moet daarvoor haar grond bewerken waaronder bemesten, zaaien en oogsten. De opbrengst van de gewassen vormt het inkomen van cliënte.

De plaatsing van de mast leidt tot het gevolg dat cliënte een deel van haar grond niet meer kan exploiteren en dat de bewerking van de grond in al haar facetten behoorlijk wordt belemmerd en deels ook onmogelijk wordt gemaakt. Het bewerken van het betreffende perceel waar de mast op staat wordt daardoor ook veel moeilijker en ook duurder. Bovendien treft cliënte dit direct in haar inkomen.

Cliënte heeft ook al een mast op haar perceel staan waarvan zij de zojuist beschreven nadelen en hinder jaarlijks van moet ondervinden. Het vergoeden van een deel van haar schade is volstrekt ontoereikend gebleven om haar schade te dekken. Cliënte heeft er geen enkel belang bij om wederom in dezelfde situatie te komen verkeren terwijl een veel minder voor haar ingrijpend alternatief voor handen ligt en ok uitgevoerd kan worden.

Cliënte heeft de indruk gekregen dat de mensen die de beslissingen over HSS Farmsum moeten nemen en nemen geen enkele notie hebben van de gevolgen voor de grondeigenaren, waaronder cliënte, op wiens percelen de masten worden geplaatst. De gestelde noodzaak van de aanleg van HSS Farmsum mag nooit een vrijbrief zijn om over de ingrijpende gevolgen van de eigenaren te stappen. Dit is nu in het geval van cliënte wel het geval gebleken en dit maakt dat het gehele voorbereidingstraject onzorgvuldig is geweest. Men heeft en kijkt te veel naar het doel en is te star om naar de redelijke en reële argumenten en geboden alternatieven te luisteren en te kijken.

Cliënte wenst onbezwaard van haar eigendom gebruik te kunnen maken zonder een hoogspanningsmast op haar perceel. Er is daarvoor ook een alternatief aangeboden dat ook haalbaar en met enige wil ook uitvoerbaar is. Het tracé moet daar, gezien de gemotiveerde bezwaren van cliënt ook op worden aangepast.

Concluderend

Cliënte begrijpt dat het aanleggen van een tracé impact heeft op de mensen, de omgeving en de natuur. Daarom is het ook noodzakelijk om de impact, daar waar redelijkerwijs mogelijk is, zo beperkt mogelijk te houden. Dat is in het geval van cliënte ten onrechte niet gebeurt.

Cliënte verzoekt u om die reden haar zienswijze, met in achtneming van de door haar aangedragen argumenten, bezwaren en geboden alternatieven ter harte te nemen en in te zien dat het tracé met de plaatsing van een hoogspanningsmast op het perceel van cliënte een negatief advies verdient.